

1. Sammanfattning

Historik

År 1619 lät Gustav II Adolf anlägga en humlegård på Ladugårdslandet. 1652 fick den franske trädgårdsmästaren André Mollet uppdrag av Drottning Kristina att omvandla denna humlegård till en kvartersindelad trädgård i fransk stil med två alléer som korsade varandra i trädgårdens mitt. På 1700-talet minskade hovets intresse och trädgården blev en folklig promenad- och nöjesplats. I samband med uppförandet av Kungl. biblioteket på 1880-talet anlades en ny stadspark under ledning av stadsträdgårdsmästaren Alfred Medin. Parken gestaltades som en formell landskapspark med kurviga gångvägar och exotiska träd som planterades i täta grupper. Planteringar med blomsterbuskar och blomrabatter anlades. Parken växte till och träden utvecklades successivt under 1900-talet. En omfattande förnyelse genomfördes mellan 1940-1960 under ledning av stadsträdgårdsmästaren Holger Blom. Upprustningen gestaltades i den s.k. Stockholmsskolans anda. I samband med tillbyggnaden av KB på 1990-talet omgestaltades den yttre miljön närmast byggnaden i samarbete med konstnärerna Einar Höste och Sivert Lindblom. Inför Kulturhuvudstadsåret 1998 och Linnés 300 års jubileum 2007 genomfördes flera upprustningsinsatser.

Fastighetsuppgifter, byggnadsminne, nyttjande

Fastigheten Kungliga Humlegården 1 har en areal på närmare 35 000 kvm och upptogs som byggnadsminne 1935. Skyddsföreskrifter fastställdes 1993 och omfattar även ett skydd av parken. Området utgör riksintresse för kulturmiljövården enligt Miljöbalken. Markområdet närmast biblioteket förvaltas av SFV och skötseln utförs av årsentreprenör. Övriga delar av SFV:s mark sköts av Stockholms stad. Humlegården är en av Stockholms populäraste parker. Den används både som stadspark av kringboende och av långväga besökare.

Kulturhistoriska värden

Kungl. Biblioteket och Humlegården ska ses som en helhet. Parken utgör ett av stadens historiska rum och skådeplatser och har som sådan ett viktigt symbolvärde. Biblioteket utgör ett tydligt exempel på 1800-talets institutionsbyggande och har också ett vetenskapshistoriskt värde som beskriver den uppväxande vetenskapsstadens kunskapscentra. Området runt biblioteket består av en relativt välbevarad stadspark anlagd på 1880-talet gestaltad som en formell landskapspark, där de ursprungliga parkträden utgör ett kärnvärde. Förnyelsen mellan åren 1940-60 är ett viktigt tidsdokument som beskriver Stockholmsskolan och innehar även arkitektoniska värden med väl bearbetade detaljer som t.ex. entrén och serveringen vid Sturegatan och sittplatserna mot Engelbrektsplan.

Mål

Det övergripande målet är att både möjliggöra en fortsatt användning av Kungl. biblioteket som nationalbibliotek och att bevara Humlegården som en historisk miljö med hänsyn till dess kulturhistoriska värden. Biblioteket ska uppfattas som en friliggande byggnadsvolym omgiven av en grönskande och lummig parkmiljö. Parkens övergripande karaktär ska präglas av 1880-talets stadspark. Anläggningsdelar utförda i Stockholmsskolans anda från 1940-60-talet ska bevaras som ett tydligt läsbart lager.

SFV ska verka för att lyfta fram byggnaden och parkens historiska värde. En målsättning är att samarbeta med hyresgästen kring dessa frågor samt att se över och förbättra information om anläggningen.

Bibliotekets funktioner i den yttre miljön som exempelvis angöring, entréer och tekniska installationer ska anpassas till den kulturhistoriska miljön. Ny gestaltning ska ha ett medvetet förhållningssätt till den historiska miljön.

Anläggningen ska vara tillgänglig för besökare med funktionshinder. Målet är att samtliga åtgärder för att förbättra tillgängligheten för funktionshindrade utförs med hög arkitektonisk/teknisk kvalitet och med kulturhistoriska hänsyn.